

Kodály Zoltán:
Vessünk gátat kiejtésünk romlásának!
(részlet)

Egyetlen nyelv van itt, amelynek kiejtését nem gondolzza senki: a magyar. Vagy azt hiszik: úgyis tudja mindenki; vagy azt, hogy mindegy: akár jól, akár rosszul ejtjük, csak megértjük egymást. A gondozás hiánya meg is látszik: aki nyitott fiúval jár a magyar életben, tudja, mennyire megromlott a magyar kiejtés. A kiejtés csak bísérő tünete az általános nyelvromlásnak.

Semmi sem jellemző annyira egy nyelvre, mint sajátos hangzása. Olyan ez, mint a virág illata, a bor zamata, a románc, az opál tüze. Megismerni róla a nyelvet már messziről, mikor a szót még nem is értjük. Minden nyelvnek megvan a maga hangszíne, tempója, ritmusa, dallama, egysszóval zenéje. A magyart egyre többen fűjjük hamisan.

Tudjuk: a birt betűnek majd minden nyelvben más a hangértéke. Mennél különbözőbb két nyelv hangrendszerére, annál nehezebb mind a betűt egyformán jól beszélni. Mielőtt tehát arra töreksszünk, hogy az angolt angolosan, a németet németesen beszéljük, próbáljuk a magyart magyarosan, minden idegen mellékár nélkül beszélni.

A magyar kiejtést is tanulni kell, még született
magyarnak is. Ha nem csiszolja, újítja folytonosan:
becsúszódásodik. Ha nyelvünk hangszavát repekt
farszékká engedjük szülni, ne csodálkozzunk, ha
senki sem hallgat ránk, és elmerülünk a népek
tengerében.

1938